

[Poul Hartling.]

virksomhed, at vi kommer i vanskeligheder. Ingen nægter, at vi har fremgang, men erhvervene kender til store finansieringsvanskeligheder, og når eksporterhvervene, fremfor alt landbruget, møder modgang på afsætningsmarkederne, er et stigende omkostningsniveau og en ustabil økonomisk linje en hæmsko. Det er ikke fremgangen, der volder vanskeligheder, men en usikker og forkert politik, der gør, at vi ikke kan bruge fremgangen rigtigt, og at vi står svagere over for de problemer, som f. eks. markedsforholdene påfører os.

Situationen styrkes ikke af, at regeringen ikke vil sige, hvad den vil. Jeg sagde før, at der var noget ubeslutsomt over den. Det var allerede tydeligt, da vi holdt afslutningsdebat i juni. Den højtærede statsminister vil måske huske, at jeg var så dristig at sammenligne ham med den tvivlrådige Christian den Anden. Sommeren har ikke gjort det indtryk svagere. For to måneder siden, den 11. august, udtalte statsministeren til pressen, at hvis vi ikke fik merværdiafgift med virkning fra nytår 1966, ville det være nødvendigt at styrke statens finanser på anden måde. Det var jo klar besked.

Det ser dernæst ud til, hvis man skal tro pressemeddelelserne, at der har været to udgaver af åbningstalen. Den første sagde, at regeringen „snarest“ ville fremlægge nye afgiftsforslag. Det stemmer med den orientering, som vi fik i statsministeriet den 30. september, altså efter at statsministeren havde orienteret erhvervsrepræsentanterne. Men i den anden udgave af åbningstalen, som vi hørte i folketinget den 5. oktober, var sætningen afsvækket. Nu stod der ikke „snarest“. Den dag i dag har vi ikke fået klar besked. Det kunne se ud, som om regeringen ikke mener, at den har pligt til at sige, hvad den har til hensigt. Jeg støtter mig bl. a. til en udtalelse af den tidligere finansminister, det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg). Jeg benytter lejligheden til at sige, at det var med beklagelse, at vi så ham forlade den ministerpost, som han har varetaget på en sympatisk og dygtig måde. I Aktuelt for søndag den 12. oktober skrev det ærede medlem, at man kunne ikke forlange, at statsministeren skulle spille med helt åbne kort, når oppo-

sitionen gemte sine. Dertil er der nu for det første at sige, at hvad oppositionen så end gør, kan det da ikke give statsministeren ret til at opføre sig forkert, og en statsminister bør ikke spille med fordækte kort. Men her er det, som jeg bebrejder regeringen, åbent indrømmet. Regeringen vil også optræde som opposition. Den vil afvente. Den har ikke et klart sigte. Den fremlægger ikke en politik. Og for det andet er det ikke rigtigt, at oppositionen har gemt sine kort. Vi har f. eks. fra venstres side for nylig offentliggjort et oplæg til en liberal økonomisk politik. Det er et oplæg til drøftelse. Der kan være et og andet at indvende, men det er dog et forhandlingsgrundlag, og det er i hvert fald ikke at gemme sine kort, når et oppositionsparti offentliggør et sådant oplæg 3 uger før folketinget åbner.

Åbningstalen skal handle om rigets stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger. Hvad regeringens foranstaltninger angår, hører mange af dem stadig til det, som den tidligere finansminister kalder de ikke helt åbne kort.

Det må nu videre være min opgave at sige lidt om, hvilke opgaver vi ser, og hvordan vi vil løse dem. Opgaverne er mange. En del af dem behøver jeg ikke at nævne i dag. Vi kommer tilbage til dem under behandlingen af de enkelte lovforslag, og om adskillige af dem vil der være enighed tværs igennem denne sal.

Der er vigtige uddannelsesspørgsmål; jeg tænker bl. a. på læreruddannelsen, som nok skal ses i sammenhæng med hele vort uddannelsessystem; der er sociale opgaver — også alle de ting, som blev remset op i åbningstalen, og det er jo en af de sørgelige følger af vore økonomiske vanskeligheder, at opgaverne må stilles i kø, og at det kan have lange udsigter med at nå frem til adskillige af dem.

Den højtærede statsminister imødeser med interesse resultaterne af arbejdet i den socialreformkommission, som blev nedsat på venstres initiativ. Den interesse for resultater nærer vi også, men der er jo også meget, der ikke behøvede at vente på kommissionen.

Ved denne lejlighed vil det imidlertid først og fremmest blive de økonomiske spørgsmål, vi skal drøfte. I de samtaler, som er ført mellem repræsentanterne for det